

Sygn. akt: I C 432/15

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 13 stycznia 2016 r.

Sąd Okręgowy w Gorzowie Wielkopolskim I Wydział Cywilny

w składzie następującym:

Przewodniczący:	SSO Lidia Wieliczuk
Protokolant: sek.	sąd. Edyta Klimkiewicz

po rozpoznaniu w dniu 13 stycznia 2016 r. w Gorzowie Wielkopolskim

sprawy z powództwa J. T., A. T. (1), A. T. (2), P. T. (1), W. T.

przeciwko (...) Spółki Akcyjnej z siedzibą w S.

o zapłatę

orzeka:

I . Zasądza od pozwanego (...) Spółki Akcyjnej z siedzibą w S. na rzecz powoda J. T. tytułem uzupełniającego zadośćuczynienia z powodu śmierci syna kwotę 50.000 złotych (pięćdziesiąt tysięcy złotych) z ustawowymi odsetkami od dnia 8 kwietnia 2012 do dnia zapłaty .

II. Zasądza od pozwanego (...) Spółki Akcyjnej z siedzibą w S. na rzecz powoda J. T. tytułem uzupełniającego odszkodowania z tytułu znacznego pogorszenia sytuacji życiowej po śmierci syna kwotę 10.000 złotych (dziesięć tysięcy złotych) z ustawowymi odsetkami od dnia 8 kwietnia 2012 do dnia zapłaty.

III. Zasądza od pozwanego (...) Spółki Akcyjnej z siedzibą w S. na rzecz powoda J. T. tytułem uzupełniającego odszkodowania z tytułu poniesionych kosztów pogrzebu syna kwotę 17.491,61 złotych (siedemnaście tysięcy czterysta dziewięćdziesiąt jeden złotych sześćdziesiąt jeden groszy) z ustawowymi odsetkami:

- od kwoty 4003,60 zł od dnia 21 kwietnia 2015 do dnia zapłaty;

- od kwoty 13.488,01 zł od dnia 8 maja 2015 do dnia zapłaty.

IV. W pozostałej części powództwo J. T. oddala.

V. Zasądza od pozwanego (...) Spółki Akcyjnej z siedzibą w S. na rzecz powódki A. T. (1) tytułem uzupełniającego zadośćuczynienia z powodu śmierci syna kwotę 50.000 złotych (pięćdziesiąt tysięcy złotych) z ustawowymi odsetkami od dnia 8 kwietnia 2012 do dnia zapłaty.

VI. Zasądza od pozwanego (...) Spółki Akcyjnej z siedzibą w S. na rzecz powódki A. T. (1) tytułem uzupełniającego odszkodowania z tytułu znacznego pogorszenia sytuacji życiowej po śmierci syna kwotę 10.000 złotych (dziesięć tysięcy złotych) z ustawowymi odsetkami od dnia 8 kwietnia 2012 do dnia zapłaty .

VII. W pozostałej części powództwo A. T. (1) oddala.

VIII. Zasądza od pozwanego (...) Spółki Akcyjnej z siedzibą w S. na rzecz powódki A. T. (2) tytułem uzupełniającego zadośćuczynienia z powodu śmierci brata kwotę 35.000 złotych (trzydzieści pięć tysięcy złotych) z ustawowymi odsetkami od dnia 8 kwietnia 2012 do dnia zapłaty .

IX. W pozostałej części powództwo A. T. (2) oddala.

X. Zasądza od pozwanego (...) Spółki Akcyjnej z siedzibą w S. na rzecz powódki P. T. (1) tytułem uzupełniającego zadośćuczynienia z powodu śmierci brata kwotę 25.000 złotych (dwadzieścia pięć tysięcy złotych) z ustawowymi odsetkami od dnia 8 kwietnia 2012 do dnia zapłaty .

XI. W pozostałej części powództwo P. T. (1) oddala.

XII. Zasądza od pozwanego (...) Spółki Akcyjnej z siedzibą w S. na rzecz powoda W. T. tytułem uzupełniającego zadośćuczynienia z powodu śmierci wnuka kwotę 20.000 złotych (dwadzieścia tysięcy złotych) z ustawowymi odsetkami od dnia 8 kwietnia 2012 do dnia zapłaty .

XIII. W pozostałej części powództwo W. T. oddala.

XIV. Zasądza od pozwanego na rzecz powoda J. T. kwotę 2110,24 zł tytułem zwrotu części kosztów procesu .

XV. Zasądza od pozwanego na rzecz powódki A. T. (1) kwotę 1733,20 zł tytułem zwrotu części kosztów procesu .

XVI. Zasądza od pozwanego na rzecz powódki A. T. (2) kwotę 2368,86 zł tytułem zwrotu części kosztów procesu .

XVII. Zasądza od pozwanego na rzecz powódki P. T. (1) kwotę 594,92 zł tytułem zwrotu części kosztów procesu .

XVIII. Zasądza od pozwanego na rzecz powoda W. T. kwotę 2228,78 zł tytułem zwrotu części kosztów procesu.

XIX. Nakazuje ściągnąć na rzecz Skarbu Państwa Sądu Okręgowego w Gorzowie Wlkp. tytułem brakujących kosztów sądowych :

- od powoda J. T. kwotę 167,57 zł;

- od powódki A. T. (1) kwotę 169,56 zł;

- od powódki A. T. (2) kwotę 120,26 zł;

- od powódki P. T. (1) kwotę 112,72 zł;

- od powoda W. T. kwotę 49,63 zł;

- od pozwanego kwotę 477,92 zł.

Sygn. akt I C 432/15

UZASADNIENIE

Powodowie J. T., A. T. (1), A. T. (2), P. T. (1) i W. T. wnieśli pozew o zapłatę przeciwko pozwanemu (...) S.A. z siedzibą w S. (k.2-14). Niniejszym pozvem:

1. Powód J. T. domagał się zasądzenia na jego rzecz kwoty 170 000 zł wraz z ustawowymi odsetkami od dnia 6 kwietnia 2012 r. do dnia zapłaty, tytułem zadośćuczynienia za doznaną krzywdę z powodu tragicznej śmierci najbliższej osoby – syna K. T.; kwoty 30 000 zł wraz z ustawowymi odsetkami od dnia 6 kwietnia 2012 r. do dnia zapłaty

tytułem odszkodowania za znaczne pogorszenie sytuacji życiowej wskutek jego śmierci oraz kwoty 17 491,61 zł wraz z ustawowymi odsetkami od dnia wniesienia pozwu do dnia zapłaty tytułem zwrotu poniesionych kosztów pogrzebu;

2. Powódka A. T. (1) domagała się zasądzenia na jej rzecz kwoty 170 000 zł wraz z ustawowymi odsetkami od dnia 6 kwietnia 2012 r. do dnia zapłaty, tytułem zadośćuczynienia za doznaną krzywdę z powodu tragicznej śmierci najbliższej osoby – syna K. T. oraz kwoty 30 000 zł wraz z ustawowymi odsetkami od dnia 6 kwietnia 2012 r. do dnia zapłaty tytułem odszkodowania za znaczne pogorszenie sytuacji życiowej wskutek jego śmierci;

3. Powódka A. T. (2) domagała się zasądzenia na jej rzecz kwoty 65 000 zł wraz z ustawowymi odsetkami od dnia 2 kwietnia 2012 r. do dnia zapłaty, tytułem zadośćuczynienia za doznaną krzywdę z powodu tragicznej śmierci najbliższej osoby – brata K. T.;

4. Powódka P. T. (1) domagała się zasądzenia na jej rzecz kwoty 65 000 zł wraz z ustawowymi odsetkami od dnia 2 kwietnia 2012 r. do dnia zapłaty, tytułem zadośćuczynienia za doznaną krzywdę z powodu tragicznej śmierci najbliższej osoby – brata K. T.;

5. Powód W. T. domagał się zasądzenia na jego rzecz kwoty 30 000 zł wraz z ustawowymi odsetkami od dnia 2 kwietnia 2012 r. do dnia zapłaty, tytułem zadośćuczynienia za doznaną krzywdę z powodu tragicznej śmierci najbliższej osoby – wnuka K. T..

Ponadto, powodowie domagali się zasądzenia od pozwanego na ich rzecz kosztów postępowania, w tym kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych oraz zwrotu kosztów opłaty skarbowej od udzielonych pełnomocnictw.

W uzasadnieniu pozwu powodowie podali, że dnia 11 stycznia 2012 r.

w rejonie miejscowości C. (gmina P., woj. (...)) miał miejsce wypadek drogowy, gdzie kierujący samochodem osobowym marki O. (...) o nr rej. (...) M. K. jadąc w kierunku C., wyjeżdżając z łuku drogi

w prawo na skutek nadmiernej prędkości nie opanował pojazdu w wyniku czego doprowadził do jego poślizgu, a następnie zderzenia z prawidłowo jadącym

z przeciwnego kierunku pojazdem marki O. (...) o nr rej. (...), a następnie jadącym za nim pojazdem marki M. (...) o nr rej. (...) w następstwie czego dwaj pasażer pojazdu O. (...) K. T. oraz D. Ż. na skutek odniesionych obrażeń ciała ponieśli śmierć na miejscu. Sprawca wypadku kierujący pojazdem O. (...) o nr rej. (...) w dniu zdarzenia korzystał

z ochrony ubezpieczeniowej w zakresie odpowiedzialności cywilnej posiadaczy pojazdów mechanicznych, udzielonej przez pozwanego. Pismami z dn. 01.03.2012 r. oraz z dn. 05.03.2012 r. powodowie J. T., A. T. (1), A. T. (2), P. T. (1)

oraz W. T. dokonali zawiadomienia pozwanego o szkodzie i zgłosili roszczenie o zapłatę odszkodowania i zadośćuczynienia. Pismami z dn. 12.03.2012 r. pozwany potwierdził przyjęcie zgłoszenia. Powodowie wskazali, że

pozwany po przeprowadzeniu postępowania likwidacyjnego uznał swą odpowiedzialność co do zasady i przyznał na rzecz powodów następujące kwoty:

1. na rzecz powoda J. T. kwotę 30 000 zł tytułem zadośćuczynienia, kwotę 10 000 zł tytułem odszkodowania oraz kwotę 3 346,90 zł tytułem zwrotu kosztów pogrzebu;

2. na rzecz powódki A. T. (1) kwotę 30 000 zł tytułem zadośćuczynienia oraz kwotę 10 000 zł tytułem odszkodowania;

3. na rzecz powódki A. T. (2) kwotę 15 000 zł tytułem zadośćuczynienia;

4. na rzecz powódki P. T. (1) kwotę 15 000 zł tytułem zadośćuczynienia;

5. na rzecz powoda W. T. kwotę 10 000 zł tytułem zadośćuczynienia.

Powodowie wskazali, iż z uwagi na brak konsensusu z pozwanym w przedmiocie ustalenia wysokości świadczeń, niniejszy pozew jest konieczny i uzasadniony. Powodowie podali, że podstawą prawną roszczeń o zadośćuczynienie jest art. 446 § 4 k.c., natomiast roszczeń o odszkodowanie art. 446 § 3 k.c. Roszczenie o zwrot poniesionych kosztów

pogrzebu oparte jest na art. 446 § 1 k.c. W kwestii odsetek, powodowie wskazali, iż należą się one od dnia następującego po upływie 30 dni od zgłoszenia szkody pismami z dn. 05.03.2012 r. oraz z dn. 01.03.2012 r., gdyż od tej pory pozwany pozostaje w opóźnieniu (od dn. 06.04 oraz od dn. 02.04.2012 r.).

Powodowie uzasadniając roszczenia podali, że tragiczna śmierć K. T. wywołała niepowetowaną i trwałą stratę w rodzinie zmarłego. Ogromu bólu i cierpienia w rodzinie po stracie K. T. nie da się opisać. Na skutek śmierci syna nastąpiło niewątpliwie znaczne pogorszenie sytuacji życiowej powodów J. i A. T. (1), zarówno w aspekcie ekonomicznym jak i pozaekonomicznym. Odnośnie kosztów pogrzebu wskazano, iż powód J. T. poniósł te koszty w łącznej sumie 20 838,51 zł. Dochodzona kwota 17 491,61 zł stanowi różnicę pomiędzy kwotą zgłoszonych pozwanemu roszczeń, a kwotą wypłaconą przez pozwanego tj. 3 346,90 zł.

Pozwany (...) S.A.

z siedzibą w S. w odpowiedzi na pozew (k.197-199) wniósł o oddalenie powództwa w całości oraz zasądzenie od powodów na rzecz pozwanego kosztów postępowania sądowego według norm przepisanych, z uwzględnieniem kosztów zastępstwa adwokackiego według norm przepisanych oraz opłaty skarbowej od pełnomocnictwa w kwocie 17 zł. W uzasadnieniu pozwany przyznał, iż wpłacił na konta powodów kwoty zgodnie z decyzjami z dnia 25.04.2012 r. oraz z dnia 26.04.2012r., tj. na rzecz J. T. łączną kwotę w wysokości 43 346,90 zł, na rzecz A. T. (1) łączną kwotę w wysokości 40 000 zł, na rzecz P. T. (1) kwotę w wysokości 15 000 zł, na rzecz W. T. kwotę w wysokości 10 000 zł oraz na rzecz A. T. (2) kwotę w wysokości 15 000 zł. Dalsze żądania uznaje za bezzasadne. Pozwany zakwestionował roszczenia co do wysokości, uważając je za rażąco zawyżone i ustalone w oderwaniu od okoliczności niniejszej sprawy oraz realiów społecznych. Wskazane kwoty zostały wypłacone po uwzględnieniu kryteriów takich jak: rodzaj naruszonego dobra, zakres naruszenia, trwałość skutków naruszenia i stopień ich uciążliwości, stopień winy sprawcy oraz indywidualne okoliczności związane z pokrzywdzonymi i stanowią odpowiednie zadośćuczynienie. Pozwany uważa za niesłuszne domaganie się odsetek za okres sprzed daty ewentualnego wyroku zasądzającego, gdyż przedmiotowe roszczenie staje się wymagalne dopiero w momencie orzekania, w związku z czym wierzyciel jest uprawniony do naliczania odsetek od dnia następnego po dniu wydania wyroku. Pozwany podniósł, że powodowie A. T. (1) i J. T. nie udowodnili, aby skutek śmierci małoletniego ponieśli jakąkolwiek szkodę majątkową. Twierdzenia o ograniczeniu aktywności zawodowej nie zostały poparte żadnymi dowodami, podobnie jak twierdzenie o tym, że powodowie będą w przyszłości wymagali opieki osób trzecich, ze względu na brak syna. W kwestii odszkodowania za koszty pogrzebu, pozwany twierdzi, iż powszechnie przyjmuje się zwracanie tychże kosztów w ograniczonym zakresie, wyznaczonym przez zwyczaj przyjęte w danym środowisku. Faktury, przedstawione przez powodów, nie posiadają opisu czego dokładnie dotyczą i nie dowodzą, że poniesione wydatki mają związek ze szkodą, a ich wysokość nie przekracza kosztów przyjętych w danym środowisku.

Sąd Okręgowy ustalił następujący stan faktyczny:

Dnia 11 stycznia 2012 r. w C. w wypadku drogowym zginął K. T.. Sprawca wypadku posiadał ubezpieczenie odpowiedzialności cywilnej w (...) S.A. z siedzibą w S..

Dowód:

- kserokopia notatki informacyjnej o zaistniałej sytuacji drogowej (k.21-22),

K. T. był najmłodszym dzieckiem małżonków A. T. (1) i J. T.. Poza K. powodowie mają jeszcze dwie córki. W chwili śmierci miał 14 lat i zamieszkiwał z rodzicami oraz starszymi siostrami A. i P. w N.. Uczęszczał do I klasy Gimnazjum, nie miał jeszcze sprecyzowanych planów co do przyszłości. Pozostawał na utrzymaniu rodziców. Wolny czas spędzał ze znajomymi albo przed komputerem. Razem

z ojcem jeździli ciężarówką, rowerami, strzelali z wiatrówki, grali w ping-ponga. Chłopiec z własnej woli pomagał rodzinie w codziennych obowiązkach, nie sprawiał jakichkolwiek problemów wychowawczych.

Dowód:

- kserokopia odpisu skróconego aktu zgonu (k.23),
- akty USC w aktach szkody k- 206
- faktury VAT (k.92-102),
- zeznania świadka J. C. k- 211 – 212
- zeznania świadka M. T. k- 210 – 211
- zeznania świadka I. C. k- 212 – 213
- przesłuchanie powoda J. T. (k.214-216),
- przesłuchanie powódki A. T. (1) (k.216-217).

Wszystkie koszty pogrzebu w kwocie 20.838,51 złotych , w tym postawienia nagrobka poniósł J. T. .

Dowód :

- faktury k- 92 – 94
- decyzja pozwanego k- 57
- akta szkody (k.206).
- przesłuchanie powoda J. T. (k.214-216),

J. T. ma 48 lat i z zawodu jest mechanikiem. W chwili śmierci syna był kierowcą , jednakże krótko po wypadku zwolnił się z pracy. Nie miał prawa do zasiłku. Obecnie, od dwóch lat prowadzi działalność gospodarczą. Po uzyskaniu informacji o wypadku z udziałem syna, wraz z żoną i córką A. zjawił się od razu na miejscu zdarzenia. Śmierć syna wywołała u J. T. zaburzenia emocjonalne w postaci pourazowego zespołu lękowo-depresyjnego. Stał się osobą nerwową. Po śmierci syna miał problemy z podjęciem jakiejkolwiek pracy z powodu stosowania lekarstw przepisywanych przez psychiatrę. Przez dłuższy okres czasu nie był w stanie normalnie funkcjonować, nie sypiał po nocach i nie jadł. Miał myśli samobójcze. Utrzymywał silną więź z synem, a cierpienia po jego stracie były szczególnie silne w pierwszej fazie żałoby. Druga faza żałoby była związana z dezorganizacją codziennego funkcjonowania. Do tej pory cierpi na bezsenność, jest apatyczny i nie dzieli się z rodziną swoimi uczuciami. Obecnie powód w dalszym ciągu bierze leki, jednakże powoli stara się ograniczyć ich ilość. Uczęszcza również do psychiatry, gdy odczuwa taką potrzebę i chce uzyskać receptę na leki. Badania biegłych wskazują, iż cierpi na depresyjne zabarwienie światopoglądu. Często odczuwa smutek i przygnębienie, natomiast rzadko doświadcza stanu przyjemności czy zadowolenia. Towarzyszy temu ogólne wyczerpanie, osłabienie, uczucie ucisku w głowie i zaburzenia apetytu. W obecnym stanie zachodzi konieczność kontynuowania przez powoda farmakoterapii i psychoterapii, w związku z utrzymującymi się objawami zaburzeń depresyjnych.

Dowód:

- pismo z dn. 23.01.2012 r. (k.60),
- dokumentacja medyczna (k.65-68, k.72-73, k.78),

- historia choroby – poradnia zdrowia psychicznego (k.79-85, k.195),
- oświadczenie (k.125-129),
- sądowa opinia psychiatryczno-psychologiczna (k.299-317),
- zeznania świadka J. C. k- 211 – 212
- zeznania świadka M. T. k- 210 – 211
- zeznania świadka I. C. k- 212 – 213
- zeznania powoda J. T. (k.214-216),
- zeznania powódki A. T. (1) (k.216-217).

A. T. (1) ma 42 lata i z zawodu jest sprzedawcą. W chwili śmierci syna była zatrudniona na stanowisku sprzedawcy z wynagrodzeniem w wysokości 540 zł. Od śmierci syna nie zmieniła pracy, obecnie jej wynagrodzenie z tytułu umowy o pracę wynosi 662,43 zł netto. Koszty dojazdu do pracy wynoszą około 300 zł miesięcznie. W reakcji na tragiczną śmierć syna, powódka doświadczyła zaburzeń natury lękowo-depresyjnej. Związane to było z obniżonym nastrojem, odczuwaniem smutku, przygnębienia, obniżeniem aktywności życiowej, trudnościami w wywiązywaniu się z codziennych obowiązków, zaburzeniami snu i apetytu.

W wyniku borykania się z cierpieniem po śmierci syna doświadczała zaburzeń funkcjonowania i z tego powodu przebywała przez okres 9 miesięcy na zwolnieniu lekarskim. Aktualnie następstwa zdarzenia dotyczą doświadczenia przez powódkę zaburzeń o charakterze lękowo-depresyjnym. Strata syna będzie wpływać na przyszłe samopoczucie powódki przy okazji świąt i rodzinnych imprez. Konieczne jest kontynuacja farmakoterapii i psychoterapii, co umożliwiłoby zamknięcie procesu żałoby po zmarłym synu.

Dowód:

- pismo z dn. 23.01.2012 r. (k.59),
- dokumentacja medyczna (k.65, k.70-71, k.78),
- historia choroby (k.86-91, k.195),
- oświadczenie (k.105-109),
- sądowa opinia psychiatryczno-psychologiczna (k.282-297),
- zeznania świadka J. C. k- 211 – 212
- zeznania świadka M. T. k- 210 – 211
- zeznania świadka I. C. k- 212 – 213
- zeznania powoda J. T. (k.214-216),
- zeznania powódki A. T. (1) (k.216-217).

A. T. (2) ma 22 lata, z zawodu jest technikiem hotelarzem.

W chwili śmierci brata uczyła się w technikum. Obecnie nie pracuje, jest zarejestrowana w PUP jako bezrobotna bez prawa do zasiłku. Studiuje zarządzanie w G. W reakcji na tragiczną śmierć K. T. powódka doświadczyła zaburzeń natury lękowo-depresyjnej. W sferze emocjonalnej związane to było z obniżonym nastrojem, a w sferze behawioralnej z obniżeniem aktywności życiowej, zaburzeniami snu i apetytu. Powódka, w wyniku borykania się

z cierpieniem po śmierci brata, miała przejściowe trudności w funkcjonowaniu w szkole. W sferze poznawczej pojawiły się problemy z koncentracją uwagi, co przekładało się na obniżenie ocen. Istotnym dla przeżyć powódki w okresie żałoby był także niepokój, którego doświadczała w związku ze stanem psychicznym rodziców oplakujących śmierć syna. Obecnie utrzymują się u niej zaburzenia adaptacyjne w postaci zaburzeń lękowych, wynikających z poczucia zagrożenia w sytuacji prowadzenia samochodu, jako bodźca skojarzonego ze śmiercią brata. Strata będzie wpływać na przyszłe samopoczucie powódki przy okazji świąt i imprez rodzinnych. Nie zachodzi obecnie konieczność korzystania przez powódkę z pomocy farmakoterapeutycznej. Wskazane natomiast jest korzystanie z psychoterapii, co wyeliminowałoby konieczność pobierania leków na sen.

Dowód:

- pismo z dn. 23.01.2012 r. (k.61),
- oświadczenie (k.110-114),
- historia choroby (k.195),
- sądowa opinia psychiatryczno-psychologiczna (k.250-267),
- zeznania świadka J. C. k- 211 – 212
- zeznania świadka M. T. k- 210 – 211
- zeznania świadka I. C. k- 212 – 213
- zeznania powoda J. T. (k.214-216),
- zeznania powódki A. T. (1) (k.216-217).
- zeznania powódki A. T. (2) (k.217-218).

P. T. (1) ma 24 lata, nie posiada wyuczonego zawodu. W chwili śmierci brata pracowała w firmie (...) w S.. Obecnie przebywa na urlopie macierzyńskim. W reakcji na śmierć brata powódka doświadczyła zaburzeń adaptacyjnych natury lękowo-depresyjnej, związane było to z obniżonym nastrojem, zaburzeniami snu i obniżeniem aktywności życiowej. Objawy te stosunkowo szybko ustąpiły, a ich ponowne ujawnienie się miało miejsce w czasie ciąży, kiedy ponownie korzystała z wizyt u psychiatry. Aktualnie, nie stwierdza się w stanie psychicznym powódki następstw tragicznej śmierci brata. Cierpienia powódki najbardziej intensywne były w pierwszej fazie żałoby. Silne emocje pojawiały się i znikwały, do tego doszły problemy z koncentracją. Była zdenerwowana, zalękniona, miała trudności z zasypianiem. Z powodu śmierci brata odczuwała nieodwracalną stratę, bardzo tęskniła za nim. Wspomnienia zmarłego wywołują zadumę, smutek, a także złość na sprawcę zdarzenia. Obecnie powódka normalnie radzi sobie z codziennymi obowiązkami, nie ma już zaburzeń snu, a żałoba powódki została zakończona. Nie zachodzi konieczność zastosowania farmakoterapii ani psychoterapii.

Dowód:

- pismo z dn. 23.01.2012 r. (k.63),
- dokumentacja medyczna (k.69),
- oświadczenie (k.120-124),
- historia choroby (k.195),

- sądowa opinia psychiatryczno-psychologiczna (k- 268- 280)
- zeznania świadka J. C. k- 211 – 212
- zeznania świadka M. T. k- 210 – 211
- zeznania świadka I. C. k- 212 – 213
- zeznania powoda J. T. (k.214-216),
- zeznania powódki A. T. (1) (k.216-217).
- zeznania powódki P. T. (1) (k.218-219).

W. T. ma 73 lat i pobiera emeryturę w kwocie 1 664,91 zł.

O wypadku, w którym zginął jego wnuk dowiedział się następnego dnia od sprzedawczyni w sklepie. Obecnie mieszka sam, rzadko widuje się z rodziną.

W wyniku śmierci wnuka w psychice powoda rozpoczął się proces żałoby, który nałożył się na żałobę po zmarłej pół roku wcześniej żonie. Powód doświadczał trudności w zakresie radzenia sobie z codziennymi obowiązkami. Przeżywał wewnątrznie stratę wnuka, miał żal i oplakiwał zmarłego, często jeździł na cmentarz. Miał również problemy ze snem. Aktualnie następstwa zdarzenia dotyczą doświadczenia przez badanego stanu obniżonego nastroju i płaczliwości. Nadal nie odczuwa satysfakcji z życia, często wspomina wnuka, szczególnie w święta.

U powoda utrzymują się zaburzenia adaptacyjne, nie nastąpiła wystarczająca reorganizacja uczuć. Obecnie nie zachodzi konieczność korzystania z pomocy farmakologicznej, aczkolwiek wskazane jest korzystanie z pomocy psychologicznej.

Dowód:

- pismo z dn. 23.01.2012 r. (k.62),
- oświadczenie (k.115-119),
- sądowa opinia psychiatryczno-psychologiczna (k.319-330),
- zeznania świadka J. C. k- 211 – 212
- zeznania świadka M. T. k- 210 – 211
- zeznania świadka I. C. k- 212 – 213
- zeznania powoda J. T. (k.214-216),
- zeznania powódki A. T. (1) (k.216-217).
- zeznania powoda W. T. (k.214)

Dnia 08.03.2012 r. powodowie A. T. (1) i J. T. zgłosili pozwanemu swoje roszczenia w wysokości 150 000 zł na podstawie art. 446 § 4 k.c. dla każdego z nich, w wysokości 50 000 zł na podstawie art. 446 § 3 k.c. dla każdego z nich oraz zwrotu kosztów pogrzebu i kosztów z nim bezpośrednio związanych na podstawie art. 446 § 1 k.c.. Dnia 08.03.2012 r. powódki P. T. (1)

i A. T. (2) zgłosiły swoje roszczenia w wysokości 80 000 zł na podstawie art. 446 § 4 k.c. dla każdej z nich oraz w wysokości 30 000 zł na podstawie art. 446 § 3 k.c. dla każdej z nich. Dodatkowo A. T. (2) wniosła o wypłatę zwrotu kosztów pogrzebu oraz kosztów z nim bezpośrednio związanych na podstawie art. 446 § 1 k.c. Dnia 08.03.2012 r. powód W. T. zgłosił swoje roszczenie

w wysokości 50.000,00 zł na podstawie art. 446 § 4 k.c. oraz w wysokości 30 000 zł na podstawie art. 446 § 3 k.c.

Dowód:

- zgłoszenia szkody przez powodów (k.24-43),
- akta szkody (k.206).

Strona pozwana w decyzjach z dnia 25.04.2012r. przyznała na rzecz A. T. (2) zadośćuczynienie w wysokości 15.000,00 zł oraz na rzecz W. T. zadośćuczynienie w wysokości 10.000,00 zł. Pozwany w decyzjach z dnia 26.04.2012r. przyznał na rzecz P. T. (1) zadośćuczynienie w wysokości 15 000 zł, na rzecz A. T. (1) zadośćuczynienie w wysokości 30 000 zł oraz odszkodowanie w wysokości 10 000 zł oraz na rzecz J. T. zadośćuczynienie w wysokości 30 000 zł, odszkodowanie w wysokości 10 000 zł oraz zwrot kosztów pogrzebu w wysokości 3 346,90 zł.

Dowód:

- pisma pozwanego do powodów (k.49-58, k.103-104),
- akta szkody (k.206).

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Pozwany nie kwestionował swojej odpowiedzialności za skutki wynikające z wypadku komunikacyjnego z udziałem K. T., jaki wydarzył się w dniu 11 stycznia 2012 r. w miejscowości C.. Źródłem odpowiedzialności pozwanego za szkody, będące następstwem wypadku, jest umowa ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej, jaką zawarł z pozwanym właściciel pojazdu, którym poruszał się sprawca wypadku oraz art. 822 § 1 k.c.

Samoistny posiadacz mechanicznego środka komunikacji poruszanego za pomocą sił przyrody ponosi na zasadzie ryzyka w granicach określonych w art. 436 § 1 k.c. odpowiedzialność za szkodę na osobie lub mieniu wyrządzoną komukolwiek przez ruch pojazdu.

Kwestią sporną pozostawała zasadność i wysokość usprawiedliwionych roszczeń powodów. Zgodnie z treścią art. 446 § 3 k.c. sąd może przyznać najbliższym członkom rodziny zmarłego stosowne odszkodowanie, jeżeli wskutek jego śmierci nastąpiło znaczne pogorszenie ich sytuacji życiowej. Natomiast na podstawie art. 446 § 4 k.c. sąd może także przyznać najbliższym członkom rodziny zmarłego odpowiednią sumę tytułem zadośćuczynienia pieniężnego za doznaną krzywdę. Odszkodowanie dla najbliższego członka rodziny zmarłego z tytułu pogorszenia jego sytuacji życiowej ma za zadanie kompensację szkody majątkowej. Znaczne pogorszenie sytuacji życiowej nie musi polegać na stratach, które da się wyliczyć

i wyrazić konkretną sumą pieniężną. Może przejawiać się w utracie wsparcia i pomocy w różnych sytuacjach życiowych, a zwłaszcza w utracie szansy na pomoc w przyszłości. Zadośćuczynienie ma natomiast zrekompensować uszczerbek niemajątkowy, doznany przez najbliższych członków rodziny zmarłego. Zadośćuczynienie za krzywdę jest dodatkowym roszczeniem, którego mogą oni żądać obok odszkodowania, określonego w art. 446 § 3 k.c. Zadośćuczynieniu podlega doznana krzywda, a więc w szczególności cierpienie, ból i poczucie osamotnienia po śmierci najbliższego członka rodziny. Ustalenie wysokości odszkodowania i zadośćuczynienia pozostawione jest ocenie sądu. Muszą być one adekwatne do rozmiaru szkody i krzywdy. Nie mogą być źródłem bezpodstawnego wzbogacenia się uprawnionego, a wysokość zasądzanych świadczeń powinna odpowiadać stopie życiowej społeczeństwa.

Pozwany nie kwestionował legitymacji powodów do domagania się zapłaty zadośćuczynienia i stosownego odszkodowania z tytułu śmierci syna. Wobec powyższego, Sąd swoje rozważania ograniczył tylko do spornych

kwestii czy wypłacone odszkodowanie przez pozwanego w toku postępowania likwidacyjnego było stosowne, a zadośćuczynienie odpowiednie i czy powód udowodnił, iż należy mu się zwrot kosztów pogrzebu we wskazanej kwocie.

Stan faktyczny sąd ustalił przede wszystkim na podstawie zeznań świadków i stron które wzajemnie się uzupełniają i mają odzwierciedlenie w opiniach biegłych sądowych . Sąd dał wiarę dokumentacji medycznej , co do kosztów pochówku rachunkom , gdyż pozwany zarzutów przeciwko ich zgodności z prawdą nie formułował .

Sąd podzielił stanowisko powodów A. T. (1) i J. T., że kwota 10 000 zł z tytułu znacznego pogorszenia się sytuacji życiowej po śmierci syna nie rekompensuje doznanego przez nich uszczerbku. Na skutek tragicznych wydarzeń sytuacja majątkowa istotnie, jak wskazuje pozwany, nie uległa wymiernemu pogorszeniu. Tym niemniej, zmniejszyły się w ocenie Sądu, w świetle ustalonego stanu faktycznego, widoki powodów na powrocie na przyszłość. Zdaniem Sądu powodowie mieli prawo zakładać, że syn skończy szkołę , uzyska zawód, będzie dla nich pomocą na starość . K. T. był mocno zżyty z całą swoją rodziną. Pozwala to wysnuć przypuszczenie, iż dopóki mieszkaliby z rodzicami to pomagaliby w utrzymaniu gospodarstwa domowego również finansowo, stosownie do osiąganego wynagrodzenia, gdyż powodowie nie należą do osób zamożnych. Po śmierci syna, mogą już tylko liczyć na pomoc w przyszłości dwóch córek. Śmierć syna na dłuższy czas osłabiła ich motywację do pracy. J. T., po tragicznym zdarzeniu, zwolnił się z pracy i przez kolejnych 10 miesięcy pozostawał bez zatrudnienia, natomiast A. T. (1), pomimo, iż nie zwolniła się z pracy, to przez długi czas przebywała na zwolnieniu lekarskim. Bezpośrednio po wypadku skutkowało to obniżeniem dochodów rodziny. Mając powyższe na względzie, Sąd uznał za stosowne i odpowiednie odszkodowanie w wysokości 20 000 zł dla każdego z małżonków i z tego tytułu zasądził od pozwanego na rzecz każdego z tych powodów dopłatę w kwocie po 10 000 zł, ponieważ kwoty po 10 000 zł pozwany zapłacił już powodom. W pozostałym zakresie powództwo należało oddalić . Powodowie nie będą osamotnieni , mają jeszcze córki , które będą mogły świadczyć rodzicom pomoc w potrzebie .

Sąd uznał wypłacone powodom przez pozwanego zadośćuczynienie również za zbyt niskie. O rozmiarze należnego zadośćuczynienia decyduje rozmiar doznanej krzywdy, zadośćuczynienie ma bowiem na celu naprawienie szkody niemajątkowej, cierpienia fizycznych i psychicznych. Niedający się ściśle wymierzyć charakter krzywdy sprawia, że ustalenie jej rozmiaru, a tym samym i wysokości odszkodowania, zależy od oceny sądu.

Zdaniem Sądu adekwatna do okoliczności suma zadośćuczynienia dla A. T. (1) i J. T. to kwota 80 000 zł. Jak wynika z opinii biegłego psychologa i biegłego psychiatry, śmierć syna wywołała u powodów zaburzenia emocjonalne w postaci ostrej reakcji na stres oraz pourazowy zespół lękowo-depresyjny. Skutkowały one koniecznością korzystania z pomocy zewnętrznej – podjęcia leczenia farmakologicznego i terapii u psychologa i psychiatry. Z czasem stan psychiczny ulegał poprawie, jednak w dalszym ciągu odczuwalna jest trauma. Skutki tragicznego wypadku ze stycznia 2012 r. już zawsze pozostaną w pamięci powodów, a upływający czas tylko w niewielkim stopniu doprowadzi do zagojenia ran. Nie można zapomnieć, że na wysokość zadośćuczynienia ma wpływ również przebieg zdarzenia, jego gwałtowny i nieodwracalny charakter, a także wiek zmarłego. Ciężko mówić o większej tragedii dla rodziców niż pochowanie własnego dziecka, które nawet nie zdążyło osiągnąć jeszcze dojrzałości. Dlatego też Sąd zasądził od pozwanego na rzecz powodów, tytułem dopłaty do wypłaconego już zadośćuczynienia, kwotę po 50 000 zł dla każdego z małżonków. W pozostałym zakresie powództwa należało oddalić. Powodowie nie wykazali aby na skutek śmierci syna doznali uszczerbku na zdrowiu a ich pozytywne perspektywy na przyszłość nie są przekreślone .

Łącznie (odszkodowania i zadośćuczynienia) każdy z powodów otrzyma po 100.000 złotych (podobnie jak rodzice drugiej ofiary wypadku – sąsiedzi powodów w sprawie I C 874/12) , co w ocenie sądu stanowi odpowiednią rekompensatę skutków tragedii jaka ich dotknęła , zarazem nie wzbogacając ich ponad społeczne poczucie sprawiedliwości .

W odniesieniu do siostry zmarłego A. T. (2), Sąd uznał za adekwatną kwotę zadośćuczynienia kwotę w wysokości 50 000 zł. Powódka, szczególnie w pierwszej fazie żałoby, przeżywała głęboką rozpacz. Żałoba, chociaż ze zmniejszoną intensywnością, towarzyszyła jej również w drugiej fazie, związanej z dezorganizacją codziennego funkcjonowania. Biegli wskazali, iż najtrudniejszy okres dla powódki to okres około 8 miesięcy po śmierci brata. Przez 3 miesiące nie

uczęszczała do szkoły, miała problemy z koncentracją i nauką, pogorszyły się jej oceny. Dopiero od września 2012r. ponownie zaczęła sobie radzić z obowiązkami szkolnymi. Biegli stwierdzili, iż u powódki w dalszym ciągu występują zaburzenia adaptacyjne w postaci zaburzeń lękowych, związanych m.in. z prowadzeniem samochodu. W styczniu 2015 r., po okresie 2,5-letniej przerwy, ponownie zgłosiła się po pomoc do specjalisty. Bardzo prawdopodobne, że wynika to z okoliczności prowadzonej sprawy sądowej i konieczności wracania wspomnieniami do przykrych przeżyć. Dlatego też Sąd zasądził od pozwanego na rzecz A. T. (2), tytułem dopłaty do wypłaconego już zadośćuczynienia, kwotę 35.000 zł.

W pozostałym zakresie powództwo należało oddalić, gdyż zadośćuczynienie ponad kwotę 50.000 złotych, słusznie przysługujące powódce z tytułu śmierci brata, byłoby przesadzone. Należy zakładać, że powódka ułoży sobie życie gdyż zaburzenia adaptacyjne spowodowane śmiercią K. nie mają charakteru permanentnych.

W przypadku siostry zmarłego P. T. (1) Sąd uznał za adekwatną kwotę w wysokości 40 000 zł. Powódka, podobnie jak jej siostra, przeżywała głęboką rozpacz szczególnie w pierwszej fazie żałoby. Zdaniem biegłych, doświadczyła zaburzeń adaptacyjnych natury lękowo-depresyjnej, co było związane z obniżonym nastrojem, zaburzeniami snu i obniżeniem aktywności życiowej. Początkowo miała wrażenie, że to co się stało było nierzeczywiste. Silne emocje pojawiały się i znikaly, miała problemy z koncentracją i zasypianiem. Bardzo często myślała o bracie. Objawy te ustąpiły, a ich ponowne ujawnienie się miało miejsce dopiero w czasie ciąży, kiedy ponownie korzystała z wizyt u psychiatry. Aktualnie biegli nie stwierdzają w stanie psychicznym powódki następstw tragicznej śmierci brata. Jak podkreślili, żałoba powódki jest zakończona. Zaakceptowała ona fakt tragicznego zdarzenia i obecnie nie jest skoncentrowana na utrzymywaniu łączności ze zmarłym, chociaż niewątpliwie nadal odczuwa tęsknotę i żal. Rokowania na przyszłość są korzystne, nie zachodzi konieczność korzystania z pomocy farmakoterapeutycznej ani psychoterapii. Dlatego też Sąd zasądził od pozwanego na rzecz P. T. (1), tytułem dopłaty do wypłaconego już zadośćuczynienia, kwotę 25 000 zł. Osobiste predyspozycje pomogły jej szybciej niż siostrze uporać się z tragedią. W pozostałym zakresie powództwo również należało oddalić. Powódka ma oparcie w rodzinie i prawidłowo wywiązuje się ze swych życiowych ról.

W odniesieniu do dziadka zmarłego tj. W. T. Sąd uznał za adekwatną kwotę zadośćuczynienia w wysokości 30 000 zł. Zdaniem biegłych, w wyniku śmierci wnuka, u powoda rozpoczął się proces żałoby, który nałożył się na żałobę po zmarłej pół roku wcześniej żonie. Doświadczył on trudności w zakresie radzenia sobie z codziennymi zajęciami, co drugi dzień musiała odwiedzać go córka. Powód wewnętrznie przeżywał stratę wnuka, pojawiał na cmentarzu jak tylko mógł. Miał również problemy z zasypianiem. Obecnie przeżywane przez niego cierpienie jest już mniej intensywne, lecz nadal nie odczuwa satysfakcji z życia. Czuje się osamotniony, doznał uczucia przerwanych nienaturalnie więzów rodzinnych. Jak wynika z opinii biegłych i zeznań samego powoda, był on bardzo zżyty z wnukiem, który odwiedzał go w każdy weekend i pomagał w różnego rodzaju pracach. Ze względu na to, nie budzi wątpliwości uczucie pustki, smutku i żalu, jakie odczuwa do tej pory. W psychice powoda nie nastąpiła jeszcze wystarczająca reorganizacja przeżyć związanych ze zmarłym, a rokowania na przyszłość zależne są od skorzystania z pomocy psychologicznej. Dlatego też Sąd zasądził od pozwanego na rzecz W. T., tytułem dopłaty do wypłaconego już zadośćuczynienia, kwotę 20 000 zł. W pozostałym zakresie powództwo należało oddalić, gdyż na występujące poczucie nieszczęścia u tego powoda miała wpływ nie tylko śmierć K. ale też żony.

Zgodnie z art. 446 § 1 k.c., jeżeli wskutek uszkodzenia ciała lub wywołania rozstroju zdrowia nastąpiła śmierć poszkodowanego, zobowiązany do naprawienia szkody powinien zwrócić koszty leczenia i pogrzeb temu, kto je poniósł. Prawo do żądania zwrotu kosztów leczenia i pogrzebu poszkodowanego przysługuje osobie, która te koszty faktycznie poniosła. Powód J. T. domagał się zasądzenia od pozwanej kwoty 17 491,61 zł (faktury k- 92 , 93 , 94) , tytułem zwrotu kosztów pogrzebu. Pozwana w decyzji z dnia 26.04.2012 r. uznała roszczenie jedynie do wysokości 3 346,90 zł (decyzja k- 57) i taką kwotę wpłaciła na konto , pomijając kserokopię faktury nr (...) na kwotę 4.003,60 zł zobowiązując powoda do potwierdzenia jej przez ZUS , co ten uczynił ale już po wydaniu decyzji .

Analiza stanu faktycznego, przesłuchania powodów oraz w szczególności dołączonych do pozwu faktur VAT (k.92-102) pozwala na stwierdzenie w sposób niebudzący wątpliwości, że J. T. poniósł wszelkie koszty związane z pogrzebem. Osoba odpowiedzialna za śmierć poszkodowanego zobowiązana jest do zwrotu kosztów pogrzebu osobie (osobom), która je poniosła w granicach kosztów przyjętych w grupie społecznej, do której należał zmarły. Koszty

pogrzebu obejmują nie tylko koszty samej ceremonii (zakup trumny, miejsca na cmentarzu, wieńców, kwiatów, mszy żałobnej), ale także odzieży żałobnej i nagrobka.

Choć z wykładni literalnej przepisu art. 446 § 1 k.c. wynikać może, że sprawca śmierci poszkodowanego obowiązany jest do zwrotu kosztów pogrzebu bez względu na ich wysokość, przyjęcie istnienia obowiązku poniesienia kosztów pogrzebu bez ograniczeń byłoby nieracjonalne. Jeśli koszty pogrzebu

(w szczególności koszty nagrobka) były wyższe niż przyjęte w środowisku zmarłego, osoba która poniosła te koszty może żądać ich zwrotu do wysokości zwyczajowo przyjętej (stanowisko to uznać należy za przyjęte w orzecznictwie, tak m.in. SN w wyr. z 8.8.1973 r., I CR 554/73; SN w wyr. z 22.1.1981 r., II CR 600/80 oraz SN w wyr. z 6.1.1982 r., II CR 556/81). Jednak ponieważ w treści art. 446 k.c. ustawodawca nie ogranicza wysokości kosztów, jakich zwrotu można żądać od sprawcy, przyjęć należy, że ciężar udowodnienia, iż koszty te są nadmierne spoczywa na zobowiązanym do ich pokrycia. Osoba żądająca zwrotu kosztów pogrzebu udowodnić musi jedynie fakt poniesienia tych kosztów i nie musi dowodzić, że koszty mieszczą się w zakresie przyjętym w danym środowisku. Sąd nie podziela argumentów pozwanego, jakoby powód nie udowodnił, że poniesione wydatki mają związek z przedmiotową szkodą a ich wysokość nie przekracza kosztów przyjętych w danym środowisku. To na pozwanym spoczywa obowiązek udowodnienia, że koszty pogrzebu są nadmierne, czego w niniejszej sprawie nie uczynił.

O odsetkach orzeczono mając na uwadze treść art. 481 § 1 k.c. oraz art. 14 ustawy o ubezpieczeniach obowiązkowych, Ubezpieczeniowym Funduszu Gwarancyjnym i Polskim Biurze Ubezpieczycieli Komunikacyjnych. Sąd nie znalazł okoliczności przemawiających za zasądzeniem odsetek od daty wyrokowania. Zgodnie z przyjętym orzecznictwem, wyrok zasądający zadośćuczynienie nie jest źródłem zobowiązania sprawcy szkody do zapłaty, ponieważ pozostaje nim czyn niedozwolony. Zasądzenie odsetek od daty wyrokowania znalazłoby uzasadnienie jedynie wówczas, gdyby w toku procesu ujawniły się nowe okoliczności, nieznanne w toku przedsądowego postępowania, a mające ostatecznie wpływ na wysokość zasądzanego świadczenia (por. wyrok SA w Katowicach, sygn. akt I ACa 333/15; wyrok SA w Łodzi, sygn. akt I ACa 367/15). W niniejszej sprawie nie ujawniły się takie okoliczności. Ustalony stan faktyczny przez sąd co do silnej więzi poszczególnych członków rodziny z K. nie odbiega od standardowych. Z wywiadu sporządzonego przez pozwanego na etapie przedsądowym jawi się obraz typowej polskiej rodziny dotkniętej tragedią. Pozwany jako profesjonalista, także z doświadczeniem procesowym, powinien prawidłowo ocenić roszczenia powodów już na etapie likwidacji szkody. Jak wynika z akt szkody (k.206), zgłoszenia roszczeń od wszystkich powodów wpłynęły do pozwanego w dniu 08.03.2012 r. Zgodnie z w.w. przepisami, odsetki ustawowe należą się więc od dnia 08.04.2012 r. do dnia zapłaty. Jeżeli chodzi o odsetki ustawowe z tytułu zwrotu kosztów pogrzebu powodowi J. T., to wskazać należy, że należą się one od kwoty 4 003,60 zł od dnia 21.04.2015 r. do dnia zapłaty, natomiast od kwoty 13 488,01 zł od dnia 08.05.2015 r. do dnia zapłaty. Kwota 4 003,60 zł dotyczy faktury VAT, która już w toku postępowania likwidacyjnego została złożona do pozwanego (odsetki ustawowe w tym wypadku należą się więc co najmniej jak w żądaniu pozwu tj. od dnia skutecznego wniesienia pozwu co miało miejsce dn. 21.04.2015 r., pozew był uprzednio zwracany z uwagi na brak uiszczenia opłaty sądowej). Natomiast kwota 13 488,01 zł dotyczy dwóch faktur VAT (koszt wykonania nagrobka 13.400 zł oraz koszt wjazdu na cmentarz 88,08 zł), które zostały dostarczone do pozwanego dopiero w dniu 07.05.2015 r. (data doręczenia pozwu) gdyż fakty te miały miejsce dopiero we wrześniu 2012, dlatego odsetki sąd zasądził od dnia następnego do dnia zapłaty.

O kosztach orzeczono na podstawie art. 100 k.p.c. stosownie do wyniku sprawy (z uwzględnieniem, że J. T. wygrał sprawę w 36%, przegrał

w 64%; A. T. (1) wygrała proces w 30 %, przegrała w 70 %; A. T. (2) wygrała w 54 %, przegrała w 46 %; P. T. (1) wygrała w 38 %, przegrała w 62 %; W. T. wygrał w 67 %, przegrał w 33 %). Koszty procesu powodów to zapłacone przez nich opłaty, wynagrodzenie pełnomocnika procesowego wraz z uiszczoną przez niego opłatą skarbową od pełnomocnictwa oraz zaliczki na poczet opinii biegłych.

Sąd zasądził od pozwanego na rzecz powoda J. T. kwotę 2.110,24 zł tytułem zwrotu części kosztów procesu według wyliczenia:

powód :10.875 + 7217 + 600 = 18.692 ; 18.692 x 0,36 = 6.729,12

pozwany : $7217 \times 0,64 = 4.618,88$; $6.729,12 - 4.618,88 = 2.110,24$

Sąd zasądził od pozwanego na rzecz powódki A. T. (1) kwotę 1.733,20 zł tytułem zwrotu części kosztów procesu według wyliczenia :

powódka : $10.000 + 3617 + 600 = 14.217$; $14.217 \times 0,3 = 4.265,10$

pozwany : $3.617 \times 0,7 = 2.531,90$; $4.265,10 - 2.531,90 = 1.733,20$

Sąd zasądził od pozwanego na rzecz powódki A. T. (2) kwotę 2. 368,86 zł tytułem zwrotu części kosztów procesu według wyliczenia :

powódka : $3.250 + 3.617 + 600 = 7.467$; $7.467 \times 0,54 = 4.032,18$

pozwany : $3.617 \times 0,46 = 1.663,82$; $4.032,18 - 1.663,82 = 2. 368,86$

Sąd zasądził od pozwanego na rzecz powódki P. T. (1) kwotę 594,92 zł tytułem zwrotu części kosztów procesu według wyliczenia :

powódka : $3.250 + 3.617 + 600 = 7.467$; $7.467 \times 0,38 = 2.837,46$

pozwany : $3.617 \times 0,62 = 2.242,54$; $2.837,46 - 2.242,54 = 594,92$

Sąd zasądził od pozwanego na rzecz powoda W. T. kwotę 2.228,78 zł tytułem zwrotu części kosztów procesu według wyliczenia :

powód : $1.500 + 2.417 = 600 = 4.517$; $4.517 \times 0,67 = 3.026,39$

pozwany : $2417 \times 0,33 = 797,61$; $3.026,39 - 797,61 = 2.228,78$

Natomiast na podstawie art. art. 113 ust. 1 u.k.s.c. Sąd nakazał ściągnąć od każdej ze stron na rzecz Skarbu Państwa – Sądu Okręgowego w Gorzowie Wlkp. brakujące koszty sądowe stosownie do wyniku procesu , na które składają się brakujące części wynagrodzenia biegłych sądowych , zapłata dla szpitala za sporządzone kserokopie akt (według liczby stron za tych których dotyczyły , z pominięciem P. T. (2) – kwota marginalna) i zwrot kosztów stawiennictwa świadka (po 1/5 na każde z powództw) :

- od powoda J. T. kwotę 167,57 zł ($154,50 + 7,31 + 5,76$)

- od powódki A. T. (1) kwotę 169,56 zł ($155,26 + 8 + 6,30$)

- od powódki A. T. (2) kwotę 120,26 zł ($110,86 + 5,26 + 4,14$)

- od powódki P. T. (1) kwotę 112,72 zł ($107,14 + 5,58$)

- od powoda W. T. kwotę 49,63 zł ($46, 66 + 2,97$)

a od pozwanego kwotę 477,92 zł w tym :

- dotyczące pozwu J. T. : 94,25 zł ($86,90 + 4,11 + 3,24$)

- dotyczące pozwu A. T. (1) : 72,66 ($66,54 + 3,42 + 2,70$)

- dotyczące pozwu A. T. (2) : 141,16 ($130,14 + 6,16 + 4,86$)

- dotyczące pozwu P. T. (1) 69,08 ($65,66 + 3,42$)

- dotyczące pozwu W. T. 100,77 (94,74 + 6,03) .